

บทที่ 5

สรุปผลการวิจัย อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ

การวิจัย เรื่อง การจัดกิจกรรมนักศึกษาในวิทยาลัยเทคโนโลยีและอาชีวศึกษา ใน กรุงเทพมหานคร ผู้วิจัยได้สรุปผลการวิจัย โดยแบ่งเป็นวัตถุประสงค์ของการวิจัย วิธีดำเนินการวิจัย ผลการวิจัย อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาสภาพการจัดกิจกรรมนักศึกษา ในวิทยาลัยเทคโนโลยีและอาชีวศึกษา ในกรุงเทพมหานคร
2. สสำรวจความคิดเห็นของอาจารย์ และ นักศึกษา เกี่ยวกับกิจกรรมนักศึกษา ในวิทยาลัยเทคโนโลยีและอาชีวศึกษา ในกรุงเทพมหานคร
3. เปรียบเทียบความคิดเห็นของอาจารย์และนักศึกษาเกี่ยวกับกิจกรรมนักศึกษาในวิทยาลัยเทคโนโลยีและอาชีวศึกษา ในกรุงเทพมหานคร
4. ศึกษาปัญหาทั่วไปของกิจกรรมนักศึกษาในวิทยาลัยเทคโนโลยีและอาชีวศึกษาในกรุงเทพมหานคร

วิธีดำเนินการวิจัย

1. ประชากรสำหรับการวิจัยครั้งนี้ คือ อาจารย์ผู้บริหารกิจกรรมนักศึกษา และอาจารย์ที่ปฏิบัติงานด้านกิจกรรมนักศึกษา ในระดับปริญญาตรี ในวิทยาลัยเทคโนโลยีและอาชีวศึกษา จำนวน 61 คน และใช้ตัวอย่างประชากร คือ นักศึกษาระดับปริญญาตรี ในวิทยาลัยเทคโนโลยีและอาชีวศึกษา โดยใช้วิธีการสุ่มแบบง่าย (Simple Random Sampling) โดยใช้เกณฑ์สุ่มของ Kejcie Morgan (1970 : 68) จำนวน 343 คน หรือร้อยละ 10.63 ของจำนวนตัวอย่างประชากร

2. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยเป็นแบบสอบถามที่ผู้วิจัยได้สร้างขึ้น ประกอบด้วย เนื้อหาสองตอน คือ ตอนที่หนึ่ง สถานภาพและข้อมูลส่วนตัวของผู้ตอบแบบสอบถาม ตอนที่สองถามความคิดเห็นเกี่ยวกับสภาพการจัดกิจกรรมนักศึกษาในเรื่องลักษณะกิจกรรมที่จัด การบรรลุวัตถุประสงค์ในการจัด และปัญหาในการจัดและดำเนินงานกิจกรรม

3. การเก็บรวบรวมข้อมูลสำหรับการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยทำการเก็บรวบรวมข้อมูลเอง ได้แบบสอบถามที่สมบูรณ์ทั้งสิ้น 392 ฉบับ คิดเป็นร้อยละ 97.03 ของแบบสอบถามที่ส่งไป

4. การวิเคราะห์ข้อมูล ทำการวิเคราะห์ข้อมูลและหาค่าสถิติต่าง ๆ โดยอาศัยคอมพิวเตอร์ ตามโปรแกรมสำเร็จรูปทางสังคมศาสตร์ SPSS (The Statistical Package for Social Sciences) ของสถาบันบริการคอมพิวเตอร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

สรุปผลการวิจัย

จากผลการวิเคราะห์ข้อมูลด้านสถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม ความคิดเห็นเกี่ยวกับสภาพการจัดกิจกรรมนักศึกษา และเปรียบเทียบความคิดเห็นเกี่ยวกับสภาพการจัดกิจกรรมนักศึกษา ระหว่างอาจารย์และนักศึกษา และปัญหาในการจัดและดำเนินงานกิจกรรมนักศึกษา ในวิทยาลัยเทคโนโลยีและอาชีวศึกษา ในกรุงเทพมหานคร สรุปผลการวิจัยได้ดังนี้

1. สถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม

จำนวนผู้ตอบแบบสอบถามมีจำนวนทั้งสิ้น 392 คน จำแนกเป็นอาจารย์ 53 คน และนักศึกษา 339 คน สำหรับอาจารย์ อาจารย์ชายและอาจารย์หญิง มีจำนวนใกล้เคียงกัน คือ เป็นอาจารย์ชาย ร้อยละ 54.70 อาจารย์หญิง ร้อยละ 45.30 ตำแหน่งทางบริหารของอาจารย์ส่วนใหญ่ คือ หัวหน้าภาควิชา ร้อยละ 45.30 การเข้าร่วมกิจกรรมนักศึกษา อาจารย์ส่วนใหญ่เข้าร่วมกิจกรรม 1 - 5 ครั้ง ต่อภาคเรียน ร้อยละ 47.20 ผู้รับผิดชอบกิจกรรมนักศึกษา อาจารย์ส่วนใหญ่เห็นว่า รองอธิการบดีฝ่ายกิจการนักศึกษา ควรเป็นผู้รับผิดชอบ ร้อยละ 41.50 ประโยชน์ของกิจกรรมนักศึกษา อาจารย์ส่วนใหญ่เห็นว่ากิจกรรมนักศึกษามีประโยชน์มาก ร้อยละ 49.10 และความพอใจกิจกรรมนักศึกษา อาจารย์ส่วนใหญ่พอใจกิจกรรมนักศึกษาในระดับมาก ร้อยละ 43.40

สำหรับนักศึกษา นักศึกษาชายมากกว่านักศึกษาหญิง คือ เป็นชาย ร้อยละ 57.50 เป็นหญิง ร้อยละ 42.50 ระดับชั้นเรียนของนักศึกษา เป็นนักศึกษาปริญญาตรี ปีที่ 1 ร้อยละ 51.00 และปริญญาตรี ปีที่ 2 ร้อยละ 49.00 การเข้าร่วมกิจกรรมนักศึกษา นักศึกษาส่วนใหญ่เข้าร่วมกิจกรรม 1 - 5 ครั้ง ต่อภาคเรียน ร้อยละ 48.10 ผู้รับผิดชอบกิจกรรมนักศึกษา นักศึกษาส่วนใหญ่เห็นว่า รองอธิการบดีฝ่ายกิจการนักศึกษา ควรเป็นผู้รับผิดชอบ ร้อยละ 33.90 ประโยชน์ของกิจกรรมนักศึกษา นักศึกษาส่วนใหญ่เห็นว่ากิจกรรมนักศึกษา มีประโยชน์มาก ร้อยละ 39.80 และความพอใจกิจกรรมนักศึกษา นักศึกษาส่วนใหญ่พอใจกิจกรรมศึกษามาก ร้อยละ 34.60

2. ความคิดเห็นเกี่ยวกับสภาพการจัดกิจกรรมนักศึกษา

การวิเคราะห์ข้อมูลความคิดเห็นเกี่ยวกับสภาพการจัดกิจกรรมนักศึกษา ซึ่งมีลำดับการวิเคราะห์ 2 ตอน คือ ตอนที่หนึ่ง เปรียบเทียบความคิดเห็นระหว่างอาจารย์และนักศึกษาเกี่ยวกับสภาพการจัดกิจกรรมนักศึกษาในวิทยาลัยเทคโนโลยีและอาชีวศึกษา และตอนที่สอง ความคิดเห็นของอาจารย์และนักศึกษาเกี่ยวกับลำดับความสำคัญของปัญหาในการจัด และดำเนินงานกิจกรรมนักศึกษา

ผลการวิเคราะห์แต่ละด้านสรุปได้ดังนี้

ตอนที่ 1 เปรียบเทียบความคิดเห็นระหว่างอาจารย์และนักศึกษาเกี่ยวกับสภาพการจัดกิจกรรมนักศึกษาในวิทยาลัยเทคโนโลยีและอาชีวศึกษา

ด้านลักษณะกิจกรรมที่จัดในวิทยาลัย อาจารย์และนักศึกษามีความคิดเห็นว่า กิจกรรมที่จัดมาก ได้แก่ กิจกรรมด้านกีฬา กิจกรรมส่งเสริมด้านวิชาการ ส่วนกิจกรรมที่อาจารย์และนักศึกษาเห็นว่าจืดจาง คือ กิจกรรมด้านพัฒนาบุคลิกภาพ กิจกรรมด้านภาษา และกิจกรรมด้านวิทยาศาสตร์ สำหรับการเปรียบเทียบความคิดเห็นระหว่างอาจารย์และนักศึกษานี้ ในด้านลักษณะกิจกรรมที่จัดในวิทยาลัยนั้น อาจารย์และนักศึกษามีความคิดเห็นแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 3 ด้าน ส่วนอีก 12 ด้าน อาจารย์และนักศึกษามีความคิดเห็นไม่แตกต่างกัน

สำหรับด้านการบรรลุวัตถุประสงค์ของการจัดกิจกรรมนั้น อาจารย์และนักศึกษามีความคิดเห็นว่า กิจกรรมที่บรรลุวัตถุประสงค์มาก คือ วัตถุประสงค์ด้านส่งเสริมการทำงานร่วมกัน ด้านส่งเสริมความรักชาติ ศาสนา พระมหากษัตริย์ ด้านส่งเสริมประสบการณ์ในการทำงาน ด้านส่งเสริมการปรับปรุงตนเองเพื่อเตรียมการประกอบอาชีพ ด้านส่งเสริมความสามารถพิเศษของนักศึกษา ด้านส่งเสริมความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ ด้านส่งเสริมการศึกษาตามหลักสูตรให้สมบูรณ์ และด้านส่งเสริมความสัมพันธ์อันดีระหว่างนักศึกษาด้วยกัน ส่วนวัตถุประสงค์ด้านอื่น ๆ บรรลุผลสำเร็จอยู่ในระดับปานกลาง สำหรับการเปรียบเทียบความคิดเห็นระหว่างอาจารย์และนักศึกษาด้านการบรรลุวัตถุประสงค์ของการจัดกิจกรรมนั้น อาจารย์และนักศึกษามีความคิดเห็นแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 7 ด้าน คือ ด้านส่งเสริมให้เข้าใจความเป็นประชาธิปไตย ด้านส่งเสริมความสามารถพิเศษของนักศึกษา ด้านส่งเสริมการทำงานร่วมกัน ด้านส่งเสริมความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ ด้านส่งเสริมความสัมพันธ์ระหว่างสถาบันการศึกษาอื่น ๆ ด้านส่งเสริมพัฒนาการทางกาย จิตใจ อารมณ์ และสังคม และด้านส่งเสริมการปรับปรุงตนเองเพื่อเตรียมการประกอบอาชีพ ส่วนการบรรลุวัตถุประสงค์ด้านอื่น ๆ อาจารย์และนักศึกษามีความคิดเห็นไม่แตกต่างกัน

สำหรับด้านปัญหาในการจัดและดำเนินงานกิจกรรมนั้น อาจารย์และนักศึกษามีความคิดเห็นว่าข้อที่เป็นปัญหามากในการจัดและดำเนินงานกิจกรรมนักศึกษา คือ งบประมาณสำหรับจัดกิจกรรม การเข้าร่วมกิจกรรมของนักศึกษา อุปกรณ์สำหรับจัดกิจกรรม การวางแผนงานโครงการ และเวลาที่ใช้ในการจัดกิจกรรม ส่วนข้ออื่น ๆ เห็นว่าเป็นปัญหาในระดับปานกลาง ส่วนการเปรียบเทียบความคิดเห็นระหว่างอาจารย์และนักศึกษาด้านปัญหาในการจัดและดำเนินงานกิจกรรมนั้น อาจารย์และนักศึกษามีความคิดเห็นแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 เพียง 2 ด้าน ส่วนอีก 14 ด้าน อาจารย์และนักศึกษามีความคิดเห็นไม่แตกต่างกัน

ตอนที่ 2 ความคิดเห็นของอาจารย์และนักศึกษา เกี่ยวกับลำดับความสำคัญของปัญหาในการจัดและดำเนินงานกิจกรรมนักศึกษา

	อาจารย์	นักศึกษา
ลำดับที่ 1	งบประมาณสำหรับจัดกิจกรรม	งบประมาณสำหรับจัดกิจกรรม
ลำดับที่ 2	เวลาที่ใช้ในการจัดกิจกรรม	การเข้าร่วมกิจกรรมของนักศึกษา
ลำดับที่ 3	สถานที่สำหรับจัดกิจกรรม	อุปกรณ์สำหรับจัดกิจกรรม

อภิปรายผลการวิจัย

ข้อมูลที่ได้อจากการวิจัย เรื่อง การจัดกิจกรรมนักศึกษาในวิทยาลัยเทคโนโลยีและอาชีวศึกษา ในกรุงเทพมหานคร อาจอภิปรายโดยแยกเป็นประเด็น ดังนี้

1. การเข้าร่วมกิจกรรมนักศึกษา

จากการวิจัย ผลปรากฏว่า อาจารย์และนักศึกษาร่วมกันส่วนใหญ่เข้าร่วมกิจกรรมนักศึกษาประมาณ 1 - 5 ครั้ง ต่อภาคเรียน รองลงมา คือ เข้าร่วมกิจกรรมนักศึกษาประมาณ 6 - 10 ครั้ง ต่อภาคเรียน ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ ชูชีพ พุทธิประเสริฐ (2523 : 166) รัชนี คำแสน (2523 : 170) และ ชื่นอารมย์ ภาวะพฤติ (2525 : 194) ที่ปรากฏว่า อาจารย์และนักศึกษาในวิทยาลัยครูภาคตะวันตก ภาคเหนือ และภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ส่วนใหญ่เข้าร่วมกิจกรรมบ้างประมาณ 1 - 5 ครั้ง ต่อภาคการศึกษา รองลงมา คือ เข้าร่วมกิจกรรมประมาณ 6 - 10 ครั้ง ต่อภาคการศึกษา

การที่อาจารย์และนักศึกษาในวิทยาลัยเทคโนโลยีและอาชีวศึกษามีประสบการณ์การเข้าร่วมกิจกรรมนักศึกษาสอดคล้องกับประสบการณ์ของอาจารย์และนักศึกษาในวิทยาลัยครูนั้น น่าจะเป็นเพราะสถาบันการศึกษาทั้งสองจัดการศึกษาอยู่ในระดับเดียวกัน จำนวนหน่วยกิตและคาบการเรียนการสอนใกล้เคียงกัน จึงอาจเป็นเหตุให้ทั้งอาจารย์และนักศึกษามีเวลาเข้าร่วมกิจกรรมนักศึกษาในระดับที่ใกล้เคียงกัน แสดงว่าลักษณะของสถาบันต่างกัน มิได้ทำให้การใช้เวลาเข้าร่วมกิจกรรมต่างกัน

2. ผู้รับผิดชอบกิจกรรมนักศึกษา

ผลการวิจัยนี้พบว่า อาจารย์และนักศึกษาส่วนใหญ่เห็นว่ากิจกรรมนักศึกษาควรอยู่ในความรับผิดชอบของรองอธิการบดีฝ่ายกิจการนักศึกษา รองลงมาเห็นว่ากิจกรรมนักศึกษาควรอยู่ในความรับผิดชอบของคณบดี และอยู่ในความรับผิดชอบของผู้ช่วยเลขาธิการคณะฝ่ายกิจกรรมนักศึกษา

การที่อาจารย์และนักศึกษาส่วนใหญ่เห็นว่า กิจกรรมนักศึกษาควรอยู่ในความรับผิดชอบของรองอธิการบดีฝ่ายกิจการนักศึกษา ทั้งนี้เพราะงานกิจการนักศึกษาในสถาบันอุดมศึกษาโดยทั่ว ๆ ไป รองอธิการบดีฝ่ายกิจการนักศึกษาจะเป็นบุคคลสำคัญที่รับผิดชอบงานกิจการนักศึกษาของสถาบัน โดยรับมอบจากอธิการบดีมาดำเนินการ เพื่อให้งานกิจการนักศึกษาของสถาบันดำเนินไปอย่างมีประสิทธิภาพ (ทองเรียน อมรชกุล 2525 : 82 - 86) แต่ในความเป็นจริงแล้ว ปัจจุบันวิทยาลัยเทคโนโลยีและอาชีวศึกษายังไม่มีผู้ดำรงตำแหน่ง รองอธิการบดีฝ่ายกิจการนักศึกษา ถึงแม้ในโครงสร้างการแบ่งส่วนของสถาบันจะมีตำแหน่งนี้อยู่ก็ตาม จึงทำให้การดำเนินงานด้านนี้ต้องอยู่ในลักษณะที่ขาดผู้รับผิดชอบโดยตรง กล่าวคือ กิจกรรมนักศึกษาจะต้องไปอยู่ในความความรับผิดชอบของฝ่ายต่าง ๆ ซึ่งแต่ละฝ่ายต่างก็ต้องทำหน้าที่บริหารงานเฉพาะหน้าที่ของตนอยู่แล้ว การส่งเสริมกิจกรรมนักศึกษาจึงอยู่ในสภาพเป็นเหมือนงานฝาก ทำให้ขาดการวางแผนดำเนินงานโดยตรง ซึ่งเป็นปัญหาสำคัญในงานกิจกรรมนักศึกษา คือ การวางแผนโครงการสำหรับการจัดกิจกรรมในวิทยาลัยนั้น เป็นเพราะวิทยาลัยไม่มีผู้ดำรงตำแหน่งรองอธิการบดีฝ่ายกิจการนักศึกษา ซึ่งเป็นผู้บริหารรับผิดชอบงานด้านนี้โดยตรง ผู้ที่ทำหน้าที่ปัจจุบันคือ ผู้ช่วยเลขาธิการคณะฝ่ายกิจกรรมนักศึกษา ซึ่งเป็นเพียงเจ้าหน้าที่ระดับชั้นผู้น้อย เมื่อเทียบกับตำแหน่งรองอธิการบดีหรือคณบดี ย่อมไม่มีอำนาจเพียงพอที่จะกำหนดนโยบายวางแผนโครงการเกี่ยวกับงานด้านกิจกรรมนักศึกษา การประสานงานกับฝ่ายต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องทั้งภายในและภายนอกวิทยาลัย มักไม่ได้รับความร่วมมือ จึงทำให้การวางแผนโครงการสำหรับงานกิจกรรมนักศึกษากพร่อง ไม่เหมาะสมสำหรับการจัดกิจกรรมนักศึกษาในวิทยาลัย

3. ประโยชน์ของกิจกรรมนักศึกษา

จากการวิจัยผลปรากฏว่า อาจารย์และนักศึกษาในวิทยาลัยเทคโนโลยีและอาชีวศึกษา ส่วนใหญ่เห็นว่ากิจกรรมนักศึกษามีประโยชน์มาก ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ ชูชีพ

พุทธประเสริฐ (2523 : 167) รัชนี คำแสน (2523 : 170) และ ชื่นอารมณ ภาระพฤติ (2525 : 194) ที่ศึกษาความคิดเห็นของอาจารย์และนักศึกษาเกี่ยวกับกิจกรรมนักศึกษาในวิทยาลัยครูภาคตะวันตก ภาคเหนือ และภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ที่ปรากฏว่าอาจารย์และนักศึกษาในวิทยาลัยครูภาคตะวันตก ภาคเหนือ และภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ส่วนใหญ่เห็นว่ากิจกรรมนักศึกษามีประโยชน์มาก การที่เป็นเช่นนี้อาจกล่าวได้ว่า อาจารย์ และ นักศึกษาในวิทยาลัยเทคโนโลยีและอาชีวศึกษาเห็นความสำคัญของกิจกรรมนักศึกษาที่จัดในสถาบันการศึกษาของตน

4. ลักษณะกิจกรรมที่จัดในวิทยาลัย

จากการวิจัยปรากฏว่า อาจารย์และนักศึกษามีความเห็นว่างิจกรรมที่จัดมากในวิทยาลัย คือ กิจกรรมด้านกีฬา กิจกรรมด้านส่งเสริมวิชาการ ส่วนกิจกรรมที่เห็นว่าจืดจาง คือ กิจกรรมด้านพัฒนาบุคลิกภาพ กิจกรรมด้านภาษา และกิจกรรมด้านวิทยาศาสตร์ การที่กิจกรรมด้านกีฬาจัดมากในวิทยาลัยนั้นเพราะกิจกรรมด้านกีฬา เป็นกิจกรรมที่ได้รับการส่งเสริมและสนับสนุนทั้งค่านงบประมาณ การประสานงานกับฝ่ายต่าง ๆ ตลอดจนได้รับความร่วมมือจากอาจารย์และนักศึกษา โดยเฉพาะนักศึกษาซึ่งอยู่ระหว่างวัยรุ่น ชอบสนุกสนาน ชอบออกกำลังกาย ชอบกีฬา และเป็นกิจกรรมที่สะดวกและง่ายต่อการจัด ทั้งสามารถใช้เวลาว่างน้อยได้ นอกจากกิจกรรมด้านกีฬาแล้ว เป็นที่น่าสังเกตว่าการวิจัยพบว่า การจัดกิจกรรมด้านส่งเสริมวิชาการนั้นก็อยู่ในระดับมากด้วย ทั้งนี้ย่อมแสดงว่า วิทยาลัยเทคโนโลยีและอาชีวศึกษามุ่งส่งเสริมกิจกรรมด้านส่งเสริมวิชาการมากกว่าด้านอื่น ๆ ตามหน้าที่หลักของวิทยาลัยซึ่งเน้นด้านการสอน การส่งเสริมวิชาการเป็นสำคัญ (วิทยาลัยเทคโนโลยีและอาชีวศึกษา, 2523 : 2) จึงได้สนับสนุนและส่งเสริมกิจกรรมต่าง ๆ ที่ส่งเสริมด้านวิชาการอย่างเต็มที่ ตลอดจนนักศึกษาอาจจะตระหนักถึงความสำคัญของวิชาการอันจะอำนวยประโยชน์ต่อการพัฒนาวิชาชีพของตนเองได้อย่างดีที่สุด จึงมีความสนใจให้ความร่วมมือและเข้าร่วมกิจกรรมด้านส่งเสริมวิชาการเป็นส่วนใหญ่ สอดคล้องกับผลการวิจัยนี้ที่พบว่า นักศึกษาในวิทยาลัยเทคโนโลยีและอาชีวศึกษา ส่วนใหญ่เห็นว่ากิจกรรมนักศึกษามีประโยชน์มากและพอใจกิจกรรมนักศึกษาที่จัดในสถาบันการศึกษาของตนมาก (ดูตารางที่ 4)

5. การบรรลุวัตถุประสงค์ของกิจกรรมนักศึกษา

จากการวิจัยผลปรากฏว่า อาจารย์มีความเห็นว่ากิจกรรมที่บรรลุวัตถุประสงค์มาก 8 ข้อ จาก 15 ข้อ คือ วัตถุประสงค์ด้านส่งเสริมความรักชาติ ศาสนา พระมหากษัตริย์ ส่งเสริมความสามารถพิเศษของนักศึกษา ส่งเสริมประสบการณ์ในการทำงาน ส่งเสริมการทำงานร่วมกัน ส่งเสริมความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ ส่งเสริมการศึกษาตามหลักสูตรให้สมบูรณ์ ส่งเสริมความสัมพันธ์อันดีระหว่างนักศึกษาด้วยกัน และส่งเสริมการปรับปรุงตนเองเพื่อเตรียมการประกอบอาชีพ การที่อาจารย์มีความเห็นว่ากิจกรรมที่บรรลุวัตถุประสงค์ในด้านต่าง ๆ ในระดับมากดังกล่าวแล้วนั้น เป็นเพราะอาจารย์ได้เกี่ยวข้องกับการจัดและดำเนินงานกิจกรรมนักศึกษาของวิทยาลัยมาโดยตลอด ได้สนับสนุนและเอาใจใส่ต่อกิจกรรมนักศึกษาเป็นอย่างดี เช่น ตั้งใจเข้าร่วมกิจกรรมนักศึกษา ตลอดจนนักศึกษาให้ความสนใจ ให้ความร่วมมือเข้าร่วมกิจกรรมเป็นส่วนมาก คังผลการวิจัยนี้ (ดูตารางที่ 1, 3) ดังนั้น กิจกรรมนักศึกษาที่จัดจึงน่าจะบรรลุวัตถุประสงค์ด้านต่าง ๆ ในระดับมากดังกล่าวแล้วนั้น แต่เป็นที่น่าสังเกตว่านักศึกษามีความเห็นว่ากิจกรรมที่จัดบรรลุวัตถุประสงค์ในระดับมากเพียง 1 ข้อ จาก 15 ข้อ คือ วัตถุประสงค์ด้านส่งเสริมการศึกษาตามหลักสูตรให้สมบูรณ์ ส่วนวัตถุประสงค์อื่น ๆ เห็นว่า บรรลุผลในระดับปานกลาง การที่นักศึกษามีความเห็นเช่นนั้นเป็นเพราะวิทยาลัยจัดกิจกรรมส่วนใหญ่เน้นด้านวิชาการ วิชาชีพ ซึ่งเป็นหน้าที่หลักของวิทยาลัยมากกว่ากิจกรรมด้านอื่น ๆ

6. ปัญหาในการจัดและดำเนินงานกิจกรรมนักศึกษา

จากผลการวิจัยที่เกี่ยวข้องกับปัญหาในการจัดและดำเนินงานกิจกรรมนักศึกษาดังกล่าวจะเห็นได้ว่าการที่อาจารย์และนักศึกษามีความเห็น ว่า ข้อที่เป็นปัญหาสำคัญมากในการจัดและดำเนินงานกิจกรรมนักศึกษา คือ งบประมาณสำหรับจัดกิจกรรมนั้น สอดคล้องกับงานวิจัยของสำนักงานคณะกรรมการส่งเสริมและประสานงานเยาวชนแห่งชาติ (2525 : 58) ที่ปรากฏว่าปัญหาและอุปสรรคของกลุ่มกิจกรรมของสถาบันการศึกษาระดับอุดมศึกษามี วิทยาลัยพลศึกษา วิทยาลัยเทคโนโลยีและอาชีวศึกษา วิทยาลัยครู วิทยาลัยเอกชน และมหาวิทยาลัย ตามความเห็นของอาจารย์และนักศึกษาที่กล่าวถึงลำดับแรกตรงกัน คือ ปัญหาการขาดแคลนงบประมาณในค่านงบประมาณการจัดกิจกรรมนักศึกษาของวิทยาลัยเทคโนโลยีและอาชีวศึกษา ที่เป็นปัญหาสำคัญมาก และได้รับการจัดลำดับความสำคัญของปัญหาในลำดับที่ 1 จากอาจารย์และนักศึกษานั้น

เป็นเพราะงานด้านกิจกรรมนักศึกษาในปัจจุบันยังไม่มีผู้บริหารงาน และรับผิดชอบงานด้านนี้โดยตรงจึงไม่มีผู้วางแผนและโครงการเฉพาะ อาจจะเป็นเหตุให้มิได้ตั้งงบประมาณสำหรับโครงการกิจกรรมนักศึกษา คงมีแต่งบประมาณตามปกติที่เคยปฏิบัติมา เช่น กิจกรรมกีฬา ฯลฯ

สำหรับปัญหาการเข้าร่วมกิจกรรมนักศึกษาของนักศึกษาซึ่งอาจารย์และนักศึกษาเห็นว่า เป็นปัญหามากในการจัดและดำเนินงานกิจกรรมนักศึกษา และนักศึกษาได้จัดลำดับความสำคัญของปัญหาในลำดับที่ 2 นั้น อาจเนื่องมาจากนักศึกษามีความสนใจกิจกรรมเฉพาะด้าน เช่น กิจกรรมด้านกีฬา กิจกรรมส่งเสริมวิชาการ ซึ่งวิทยาลัยได้สนับสนุน และดำเนินการจัดกิจกรรมนักศึกษาค้นคว้า โดยดำเนินการจัดมากดังผลการวิจัยครั้งนี้ (ดูตารางที่ 5) เมื่อเป็นดังนั้น กิจกรรมด้านอื่น ๆ จึงขาดการสนับสนุนจากวิทยาลัยเท่าที่ควรทำให้การจัดกิจกรรมด้านอื่น ๆ ไม่น่าสนใจ เป็นผลให้นักศึกษาไม่สนใจเข้าร่วมกิจกรรมทุกกิจกรรมโดยสม่ำเสมอ อาจเลือกเข้าร่วมกิจกรรมตามที่ตนสนใจมากเท่านั้น และอีกสาเหตุหนึ่งที่ทำให้นักศึกษาไม่อาจเข้าร่วมกิจกรรมได้ คือ ปัญหาทางการเงินของนักศึกษา งานวิจัยของ เซ้า สิทธิชัย (2526 : 85) สนับสนุนข้อความนี้ได้ คือ เขาได้วิเคราะห์ค่าใช้จ่ายของนักศึกษา สาขาช่างอุตสาหกรรมในวิทยาลัยเทคโนโลยีและอาชีวศึกษา ปรากฏว่า นักศึกษาร้อยละ 51.4 มีเงินไม่พอใช้เป็นบางเดือน ร้อยละ 15.5 มีเงินไม่พอใช้ทุกเดือน และเมื่อนักศึกษามีเงินไม่พอใช้จึงต้องทำงานเพื่อหาทุนสำหรับใช้จ่ายในการศึกษาจึงไม่สะดวกที่จะเข้าร่วมกิจกรรมได้ทุกกิจกรรม อาจจะไม่เลือกเฉพาะกิจกรรมที่ตนสนใจมากและมีเวลาวางที่จะเข้าร่วมได้เท่านั้น ดังที่ได้มีงานวิจัยของ Paul E. (1980 : 4372 - A) กล่าวไว้ว่า การที่นักศึกษาไม่ได้เข้าร่วมกิจกรรม เพราะทำงานนอกมหาวิทยาลัยไม่มีเวลาเข้าร่วมกิจกรรมได้

ส่วนปัญหาเกี่ยวกับเวลาที่เหมาะสมที่ใช้ในการจัดกิจกรรมนักศึกษา ซึ่งอาจารย์และนักศึกษาเห็นว่า เป็นปัญหามาก และอาจารย์ได้จัดลำดับความสำคัญไว้เป็นปัญหาสำคัญลำดับที่ 2 นั้น อาจเป็นเพราะวิทยาลัยเทคโนโลยีและอาชีวศึกษามีคณะวิชาซึ่งแต่ละคณะวิชาไม่ได้ตั้งอยู่ในบริเวณเดียวกันในวิทยาลัย วิทยาลัยจึงไม่สะดวกที่จะใช้เวลาจัดกิจกรรมร่วมกันระหว่างคณะวิชาต่าง ๆ ได้ อีกประการหนึ่ง เนื่องจากอาคารสถานที่จำกัด การจัดกิจกรรมของแต่ละคณะวิชาจึงต้องคำนึงด้านการเรียนการสอน การจัดกิจกรรมของแต่ละวิชาเขตที่คณะวิชาได้อาศัยอาคารสถานที่เปิดดำเนินการสอนอยู่ มาประกอบการพิจารณาจัด เวลาสำหรับการจัดกิจกรรมของแต่ละวิชา

และข้อที่เป็นปัญหามากอื่น ๆ อีก คือ ปัญหาอุปสรรคสำหรับจัดกิจกรรม ซึ่งนักศึกษาจัดลำดับความสำคัญของปัญหาเป็นลำดับ 3 นั้น อาจถือเป็นปัญหาที่สืบเนื่องมาจากปัญหาการขาดแคลนงบประมาณ กล่าวคือ เมื่อวิทยาลัยขาดแคลนค่านงงบประมาณสำหรับจัดกิจกรรมแล้ว จึงไม่สะดวกที่จะจัดซื้ออุปกรณ์ เช่น เอกสาร วัสดุ ครุภัณฑ์ ยานพาหนะ สำหรับกิจกรรมทางด้านการบำเพ็ญประโยชน์ เอกสาร วัสดุ ครุภัณฑ์ ค่าใช้จ่ายในการดำเนินงานจัดกิจกรรมทางด้านการศึกษากิจกรรมทางด้านศิลปะ เป็นต้น มาใช้สำหรับจัดกิจกรรมดังกล่าวได้อย่างเพียงพอ ส่วนปัญหาที่สำคัญมากอีกประการหนึ่ง คือ สถานที่สำหรับจัดกิจกรรม ซึ่งอาจารย์จัดลำดับความสำคัญเป็นลำดับที่ 3 นั้น ผู้วิจัยได้อภิปรายแล้วข้างต้น

7. การเปรียบเทียบความคิดเห็นระหว่างอาจารย์และนักศึกษา ที่มีต่อสภาพการจัดกิจกรรมนักศึกษาในวิทยาลัยเทคโนโลยีและอาชีวศึกษา

จากผลการวิจัยพบว่า ด้านลักษณะกิจกรรมที่จัดในวิทยาลัย และด้านปัญหาในการจัดและดำเนินงานกิจกรรมนักศึกษาทั้งสองด้านนั้น อาจารย์และนักศึกษามีความคิดเห็นไม่แตกต่างกันในทั้งสองด้าน การที่อาจารย์และนักศึกษามีความคิดเห็นไม่แตกต่างกันในทั้งสองด้านนั้น เนื่องมาจากอาจารย์และนักศึกษามีความรู้ ความเข้าใจด้านลักษณะกิจกรรมนักศึกษา และด้านปัญหาในการจัดและดำเนินงานกิจกรรมนักศึกษาใกล้เคียงกัน มีความคาดหวังต่อลักษณะกิจกรรมนักศึกษา และปัญหาการจัดและดำเนินงานกิจกรรมนักศึกษาใกล้เคียงกัน

ส่วนด้านการบรรลุวัตถุประสงค์ของกิจกรรมศึกษานั้น ผลการวิจัยพบว่า อาจารย์และนักศึกษามีความคิดเห็นแตกต่างกัน 7 ข้อ จาก 15 ข้อ คือ ส่งเสริมให้เข้าใจความเป็นประชาธิปไตย ส่งเสริมความสามารถพิเศษของนักศึกษา ส่งเสริมการทำงานร่วมกัน ส่งเสริมความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ ส่งเสริมความสัมพันธ์ระหว่างสถาบันการศึกษาอื่น ๆ ส่งเสริมพัฒนาการทางกาย จิตใจ อารมณ์ และสังคม และส่งเสริมการปรับปรุงตนเองเพื่อเตรียมการประกอบอาชีพ การที่อาจารย์และนักศึกษามีความคิดเห็นแตกต่างกันในด้านการบรรลุวัตถุประสงค์ของกิจกรรมนักศึกษา 7 ข้อ จาก 15 ข้อนั้น คือ ข้อที่ส่งเสริมให้เข้าใจความเป็นประชาธิปไตยนั้น เป็นเพราะอาจารย์เห็นว่าการจัดกิจกรรมนักศึกษาในวิทยาลัยนั้น วิทยาลัยได้ให้โอกาสนักศึกษาได้ฝึกความเป็นประชาธิปไตยในการจัดกิจกรรมนักศึกษาอย่างเต็มที่ เช่น การ

ให้ใช้สิทธิ์เลือกตั้งนายกสโมสร เลือกกรรมการฝ่ายต่าง ๆ การเลือกเข้าร่วมชุมนุมหรือชมรมต่าง ๆ ใต้อาจารย์ผู้สอน ฯลฯ การจัดกิจกรรมจึงน่าจะบรรลุวัตถุประสงค์ด้านส่งเสริมให้เข้าใจความเป็นประชาธิปไตยได้อย่างดี ส่วนนักศึกษาอาจมีความเห็นแตกต่างไปจากอาจารย์ที่เห็นได้ชัดเจน เช่น นักศึกษาส่วนใหญ่ต้องการทำกิจกรรมตามความคิดเห็นของตนเองอย่างเต็มที่ อาจไม่พอใจที่มีอาจารย์ที่ปรึกษาเข้ามาไปแนะนำหรือเกี่ยวข้อง ต้องการให้สิทธิ์เลือกตั้ง เช่น การเลือกผู้ทำหน้าที่บริหารกิจกรรมนักศึกษา เป็นต้น แต่วิทยาลัยไม่เปิดโอกาสให้นักศึกษาทำเช่นนั้น เมื่อเป็นเช่นนั้นความคิดเห็นของนักศึกษาจึงแตกต่างจากความคิดเห็นของอาจารย์ ข้อที่ส่งเสริมความสามารถพิเศษของนักศึกษา ส่งเสริมการปรับปรุงตนเองเพื่อเตรียมการประกอบอาชีพ ส่งเสริมพัฒนาการทางกาย จิตใจ อารมณ์ และสังคม และส่งเสริมความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ อาจารย์มีความเห็นว่ากิจกรรมนักศึกษาที่วิทยาลัยจัดเพื่อวัตถุประสงค์ดังกล่าวมีหลายประเภท เช่น กิจกรรมส่งเสริมวิชาการ ฯลฯ ซึ่งวิทยาลัยได้สนับสนุนและจัดมาก ซึ่งอาจารย์ส่วนใหญ่ได้สนับสนุนเป็นอย่างดี เพราะสนองหน้าที่หลักของวิทยาลัย การจัดกิจกรรมจึงน่าจะบรรลุวัตถุประสงค์ดังกล่าวเป็นอย่างดี อาจารย์จึงมีความเห็นดังกล่าว ส่วนนักศึกษาเมื่อนสนใจจะเข้าร่วมกิจกรรมด้านต่าง ๆ ที่วิทยาลัยจัดก็ไม่สามารถจะเข้าร่วมได้ทุกกิจกรรม อาจเนื่องจากนักศึกษาวางไม่ตรงกันเพราะระบบการศึกษา ระบบหน่วยกิตทำให้นักศึกษาวางไม่ตรงกัน รวมกลุ่มกิจกรรมไม่สะดวก (ทพวงมหาวิทยาลัย 2525 : 139) และอาจมีสาเหตุอื่น ๆ อีก เช่น กิจกรรมที่จัดไม่น่าสนใจ นักศึกษาไม่มีเวลาเข้าร่วมเพราะต้องทำงานหาทุนเพื่อใช้จ่ายในการศึกษา ดังอภิปรายแล้วในข้อ 6 และที่สำคัญอีก คือ กิจกรรมนักศึกษาเป็นกิจกรรมที่ไม่มีการบังคับ ไม่มีคะแนน นักศึกษาอาจไม่ได้เข้าร่วมกิจกรรมได้สม่ำเสมอ เมื่อเป็นเช่นนั้นนักศึกษาจึงมีความคิดเห็นว่า กิจกรรมที่จัดไม่บรรลุวัตถุประสงค์ดังกล่าวในระดับมาก ซึ่งแตกต่างจากความคิดเห็นของอาจารย์ดังอภิปรายแล้ว ส่วนข้อที่ส่งเสริมการทำงานร่วมกัน อาจารย์เห็นว่ากิจกรรมที่จัดทุกกิจกรรมน่าจะสนับสนุนวัตถุประสงค์ด้านดังกล่าวได้เป็นอย่างดี เพราะการจัดกิจกรรมส่วนใหญ่ให้นักศึกษาทำงานเป็นกลุ่ม การให้เลือกชุมนุม การเลือกตั้งสมาชิกในชุมชน ฯลฯ แต่นักศึกษามีความเห็นว่ากิจกรรมนักศึกษามีชุมนุมให้เลือกหลายชุมนุนั้น ตนเองเลือกเข้าร่วมได้เพียงบางชุมนุนเท่านั้น ดังนั้น โอกาสที่จะได้ร่วมกันทำงานได้อย่างเต็มที่และทั่วถึง จึงเป็นการยาก และบางครั้งเมื่อนักศึกษาต้องทำงานร่วมกับเพื่อนอยู่เฉพาะกลุ่มของตน ชุมนุนที่ตนสนใจเท่านั้น นักศึกษาจึงมีความคิดเห็นไม่ตรงกับความคิดเห็นของอาจารย์ ส่วนข้อ

ที่ส่งเสริมความสัมพันธ์ระหว่างสถาบันการศึกษาอื่น ๆ นั้น อาจารย์มีความเห็นว่ากิจกรรมที่จัดในวิทยาลัยบรรลุดังกล่าวในระดับปานกลางค่อนข้างมาก ($\bar{x} = 3.24$) เพราะอาจารย์ในวิทยาลัยเทคโนโลยีและอาชีวศึกษา กับอาจารย์ในสถาบันการศึกษาอื่น ๆ ส่วนมากมีความคุ้นเคยกันในฐานะส่วนตัว เช่น เคยเรียนร่วมสถาบันเดียวกัน เคยเป็นครูเคยเป็นศิษย์กันมาก่อน เคยทำงานร่วมกัน เช่น เคยรับราชการกระทรวง กรม กองเดียวกัน เคยสัมมนา ร่วมกัน ฯลฯ การประเมินผลการจัดกิจกรรมเพื่อจุดประสงค์ดังกล่าว อาจารย์อาจนึกถึงความสัมพันธ์ระหว่างอาจารย์ต่ออาจารย์เป็นส่วนสำคัญ จึงทำให้ความคิดเห็นของอาจารย์แตกต่างไปจากความคิดเห็นของนักศึกษา ส่วนนักศึกษามุ่งเรียนและเข้าร่วมกิจกรรมในสถาบันของตนเป็นส่วนใหญ่ โอกาสที่จะเข้าร่วมกิจกรรมเพื่อความสัมพันธ์ระหว่างสถาบันการศึกษาอื่น ๆ มีน้อย เช่น กิจกรรมค่าน้ำใจ ซึ่งมีการแข่งขันฟุตบอลอุดมศึกษา เป็นต้น ซึ่งปีหนึ่งมีจัดเพียงครั้งเดียว และวิทยาลัยก็มีได้เข้าร่วมกิจกรรมนี้ทุกปีจะมีแต่เฉพาะกีฬาภายใน เช่น กีฬาบัวแสด ฯลฯ เท่านั้น นักศึกษาจึงมีความคิดเห็นแตกต่างจากความคิดเห็นของอาจารย์อย่างมาก อย่างเห็นได้ชัด ($\bar{x} = 2.77$)

ข้อเสนอแนะ

ผู้วิจัยมีข้อเสนอแนะ ดังนี้

1. วิทยาลัยเทคโนโลยีและอาชีวศึกษาควรจัดอบรมสัมมนาเกี่ยวกับการจัดกิจกรรมนักศึกษาให้แก่ผู้บริหาร อาจารย์ที่เกี่ยวข้อง อาจารย์ผู้ดำเนินงานกิจกรรมนักศึกษา อาจารย์ที่ปรึกษากิจกรรมนักศึกษา เจ้าหน้าที่ฝ่ายกิจกรรมนักศึกษา คณะกรรมการสโมสรนักศึกษา เพื่อให้มีความรู้ ความเข้าใจตระหนักถึงประโยชน์ของกิจกรรมนักศึกษาที่จัดในวิทยาลัยมากยิ่งขึ้น
2. วิทยาลัยเทคโนโลยีและอาชีวศึกษา ควรพิจารณาจัดสรรงบประมาณสำหรับการจัดกิจกรรมนักศึกษาให้เหมาะสม หาแนวทางให้การใช้จ่ายเงินกิจกรรมนักศึกษาให้มีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น และหาวิธีการที่จะช่วยให้นักศึกษามีรายได้เพิ่มขึ้น โดยอาจจัดโรงฝึกงานพิเศษสำหรับรับงานจากภายนอกเพื่อให้นักศึกษาฝึกปฏิบัติงาน จะเป็นการส่งเสริมทักษะในวิชาชีพและหารายได้ให้นักศึกษาไปด้วยในตัว ซึ่งอาจจะเป็นทางหนึ่งในการแก้ปัญหาการเข้าร่วมกิจกรรมของนักศึกษาได้

3. วิทยาลัยเทคโนโลยีและอาชีวศึกษา ควรจัดกิจกรรมนักศึกษาให้ครบทุกด้าน เช่น ค่านาษา ค่านวิทยาศาสตร์ เป็นต้น เพื่อสนองนโยบายหลักของการจัดกิจกรรมนักศึกษา อันจะเป็นประโยชน์ต่อนักศึกษาในการนำไปใช้ในชีวิตประจำวันต่อไป

4. วิทยาลัยเทคโนโลยีและอาชีวศึกษา ควรจะนำเอากิจกรรมที่อาจารย์และนักศึกษามีความเห็นต่างกันในด้านการบรรลุวัตถุประสงค์มาพิจารณา เพื่อเป็นจุดเริ่มต้นในการปรับปรุงหรือพัฒนากิจกรรมนักศึกษา

5. วิทยาลัยเทคโนโลยีและอาชีวศึกษา ควรกำหนดวันและเวลาให้ตรงกันสำหรับการจัดกิจกรรมนักศึกษาระหว่างคณะวิชาต่าง ๆ

ข้อเสนอแนะดังกล่าวจะประสบผลสำเร็จได้อย่างมีประสิทธิภาพ หากวิทยาลัยได้ตระหนักถึงความสำคัญและดำเนินการแต่งตั้งผู้รับผิดชอบงานกิจกรรมนักศึกษาของวิทยาลัยโดยเฉพาะ เช่น ตำแหน่งรองอธิการบดีฝ่ายกิจการนักศึกษา รองคณบดีฝ่ายกิจการนักศึกษา เป็นต้น

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย